

Johann Klein von

**Programma Quo Suo, Totiusq[ue] Iuridici Collegii Nomine Ad Dissertationem
Inauguralem Viri Praenobilis Atq[ue] Doctissimi Dn. Jacobi Sebastiani
Laurembergs Rostochiensis ... De Nundinis Solennioribus Vulgo Von Reichs-
Messen ... Die Decembr. XV. AO. MDCXCVI. ... Invitat Johannes. Klein ...**

Rostochii: Wepplingius, 1696

<http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn746315287>

Druck Freier Zugang

Handwritten text at the top of the page, possibly including a date or title, but mostly illegible due to fading and bleed-through.

Ja-1125

372
19

PROGRAMMA

SUO, TOTIUSq; ^{QVO}JURIDICI COLLEGII NOMINE
^{AD}
DISSERTATIONEM INAUGURALEM
VIRI PRÆNOBILIS ATq; DOCTISSIMI
DN. JACOBI SEBASTIANI LAU-
REMBERGS ROSTOCHIENSIS,
JURIS UTRIUSQVE CANDIDATI DIGNISSIMI

DE
NUNDINIS
SOLENNIORIBUS

VULGO ^{Non}
Reichs = Messen /

PRO CONSEQVENDIS SUMMIS IN UTROQVE JURE
HONORIBUS ET PRIVILEGIIS DIE DECEMBR. XV. AO, MDCXCVI.
BONO CUM DEO HABENDAM
IN AUDITORIO MAJORI
HORIS ANTE ET POMERIDIANIS

MAGNIFICUM DN. RECTOREM, UTRIUSq; REIP. NOBI-
LISSIMUM ATq; AMPLISSIMUM SENATUM, OMNESq; OMNIUM
ORDINUM CIVES ACADEMICOS AC LITERATORUM FAUTO.
RES OBSERVANTER AC OFFICIOSE INVITAT

JOHANNES. Klein.

U. D. ET PANDECTARUM IN ALMA PATRIA DUCALIS
PROF. PUBLIC. CONSISTORII MECKLENB. h. t. DIRECTOR,
HODIEq; FCS JURIDICÆ D. CANUS.

ROSTOCHII LITERIS JOH. WEPPLINGII, UNIV. TYPOGR.

Josephus

COMMERCIO & IMPERIO, ceu duobus firmissimis

beatam Rempubicam inniti fulcris, il-
lisqve civilem constare Societatem,
non minus prudenter, quam verè
jam olim monuerunt Liplius. *Lib. 2. Civil.
Doctrin. Cap. 1. Gregor. Tholosan. De Rep.
Lib. 3. c. 7. Alexand. Vol. 7. Consil. 130. in fin.
& Albert. in Rubr. C. De Commerci. & Merc.*

cat. Quod enim COMMERCIA attinet, de quibus occasio-
ne NUNDINARUM SOLENNIUM, Commerciorum flo-
rem non parum promoventium, pauca hac vice tantum præfa-
ri, animo sedet sententia, cum illas sub incudem Inaugura-
lis Disputationis revocare volupe fuit Præ-Nobili atqve Do-
ctissimo DN. JACOBO SEBASTIANO LAUREMBERG,
J. U. Candidato Dignissimo, extra omnem dubitationis aleam
positum esse adopinor, ad incrementa Urbium præprimis spe-
ctare, si, qui illis præsident, eò omnes dirigant curas suas, ut
floreant inibi, ac frequententur utilissimæ Negotiationes.
Vid. Hippol. à Coll. *De Increment. Urb. c. 14. Lælius. De Vienna,
L. 2. c. 8.* Sunt enim Mercatores in Reipublicæ corpore epa-
tissimi, unde, tanquam à sanguinis fomite, reliqua omnia
vegetantur membra, testeque Bodino *De Republ. Lib. 6. c. ult.
p. mibi 1216. n. 59.* Commoda sua accipiunt alimenta; Neqve,
quæ hodiè à parvis admodum iniuis, ad tanta potentia ac
splendoris incrementa, tantamqve divitiarum, civium, niti-
dorumqve ædificiorum surrexisse abundantiam, non sine li-
signi

igni oblectamento laeti intuemur, maxima Orbis Emporia,
 Genovam iannuo, Londinum, Noribergam, Amsteloda-
 mum, Francofurtum, Hamburgum, Lipsiam &c. unquam
 profecto ad summum illud felicitatis, quã jam superbiunt, ad-
 spirassent fastigium, nisi Prudentissimi illorum Rectores pri-
 mam *Commerciorum* jugiter habuissent, & jamnum haberent
 rationem, Vid. Didac. Sacedr. in *Idea Christian Pol. Symbol* 58.
 p. mibi. 55; Bodin. d. *Trakt. Lib. 1. c. 6. & Lib. 3. c. 8.* neglecto &
 posthabito mercaturæ studio, facile ad casus & egestatem re-
 dicura, ut hinc non incongruè dixerit Plato, summæ prudentiæ
 & authoritatis Philosophus, (quò ipsum insigni maculat elogio Im-
 perator Justinianus cum Jcto Calistrato in *L. 2. ff. De Nundin.*)
**CIVITATEM BENE BEATEQVE ABSQVE NEGOTIA-
 TORIBUS HABITARI NON POSSE,** quàm sententiam
 suam fecit Tribonianus in *d. L. 2. ff. De Nundin.* alioqve calculo
 confirmavit Seneca *Libro 4. De Benefic. c. 12.* inqviens: Merca-
 tor ita Urbibus prodest, ut Medicus ægroto, Mango Venalibus.
 Cum igitur diligens commerciorum studium publicæ Civita-
 tum utilitati tantoperè deserviat, frustra sunt, qui exitioso Rei-
 publicæ conamine Mercuriales Viros exemplo *Thebanorum*, civi-
 um jure ac libertatibus temere defraudant, Vid. Aristot. *3. Polit. 3e*
Alex. ab Alex. Gen. Dir. Lib. 6. c. 6. vel ad minimum autoritate.
Legis Claudie, privilegiis ac immunitatibus indignos judicant,
 omniaqve Mercaturæ novæ introducendæ, vel labascentis re-
 staurandæ consilia fugiunt, negligunt, ac tantum non da-
 mnant & abjiciunt, Privigni, non Boni Parentis nomine digni!
 Vid. omnino Excell. Sibrandus in *eruditissimo Trakt. De Jur. Publ.*
Lubec. P. 1. Sect. 2. n. 14. & Sect. 27. n. 5. jungatur Klock. *De Collect.*
n. 106. seq. & Marquard. De Jur. Mercatura, in Prefat. Contra
 verò suo rite fungi noscuntur officio, qui benè gnari, commer-
 ciorum privationem inter fatalem non Urbium duntaxat, sed
 Regnorum etiam calamitatem, à sanioribus Theologis æqve,
 ac Politicis enumerari, indeq; civium ac subditorum secutã e-
 gestate, tandem & ipsum Principem Rerumq; publicarum Re-
 ctiores involvi, necessariis Regiminis ac tutelæ suæ subsidiis de-
 stitutos

Kitutos, Amand. Polan. & Ludovic. Lavater. *ad. 27. Ezech. Homil.*
119. Keckerman. *in sistem. Polit. s. 14. n. 7. & Hippol. à Collib. De*
Princip. c. 30. introducendó in suam, quam moderantur, Rem-
publicam Commerciorum, maximè exoticorum Usu, quo, vel-
uti aureâ Jovis catenâ universus propè coalescit Orbis, & ex
pluribus quòdammodo redditur unus, ejus felicitatem stabi-
lire laudabili annuntur operâ, quique pinguiora imperi-
tando, vel à Superiore impetrando privilegia, exteros potissi-
mum ad apportandam annonam, aliaque necessaria vitæ sub-
sidia Mercatores pelliciunt: Hâc enim arte ac pacto, cum ad-
instar stellarum, diversis Coeli partibus fulgentium, diversæ
Regiones sibi à Naturâ concessis singularibus, præ aliis terris,
fruantur proventibus, omnino futurum est, ut favore mercatu-
ræ, unâ quâlibet regione alterius fructu ad commodiorem vi-
tæ usuram indigente, quæ usquam nata sunt, iis communiter
frui omnes possint, exteris ad nos illa deferentibus, quæ anxie
appetimus, nobis verò contra illis hæc reddentibus, quæ domi
non suppetunt. Non minimum verò inter illa, quæ commer-
ciorum insigniter promovent utilitatem, quæque Urbes illis
ornatas, splendidas ac magnificas efficiunt, est NUNDINA-
RUM SOLENNIUM privilegium, quippe ex quibus, tan-
quam ex venâ quâdam omnis succus & sanguis in totum Reip.
corpus diffunditur, ut, quod de Commercii in genere ap-
positè disserit Excell. Mevius *in Tract. De Levam. inop. Debit. Cap.*
1. n. 90. exque illo Consultiss. Marquardus *De Jur. Mercat. L. 1.*
s. 2. n. 59. idem non invitâ veritate de Majoribus dici possit
Nundinis: Scilicet illius Civitatis, quæ *Nundinarum* gaudet
jure, veluti ubera esse, ex quibus publicæ privatæque res opti-
mè aluntur, foventur, ornantur; Quod sicuti pluribus exe-
qui instituti non permittit ratio, insuperque in Disputatione
sua De NUNDINIS SOLENNIORIBUS Inaugurali Præ-No-
bilis ac Doctissimus Candidatus noster plenius deduxerit, ita
ad alteram Scriptionis præsentis partem, quæ ex more an-
tiquitus receptò integros Domini Candidati mores, opti-
mèque in Academijs durante studiorum cursu transa-
cti

Et temporis publicas exhibet rationes, nunc progredior.
 Ejus verò quod Natales attinet, natus est Rostochii, Anno su-
 pra Milleſimum ſexteſimum ſexageſimo ſextò, vigeffimò-
 quintò Menſis Junii die, Patre, Viro Præ Nobiliſſimò, Am-
 pliſſimò, Excellentiſſimò atque Conſultiſſimò, DN. JACO-
 BO SEBAſTIANO LAUREMBERG. J. U. D. & Pandectarum
 in hac Almâ Ducali Profefſore Celeberrimò, nec non Con-
 ſistorii Mecklenburgenſis Aſſefſore olim graviffimò, Matre
 verò per Dei gratiam adhuc ſuperſtite, & faxit Deus! quàm
 diutiſſimè ſuperſtiturâ, ELISABETHA, Spingmans Matronâ,
 ſexus ſui virtutum laudibus condecoratiſſimâ. Avò Paternò
 gaviſus eſt, Virò Præ Nobiliſſimò, Excellentiſſimò, atque Ex-
 perientiſſimò, DN. PETRO LAUREMBERG, Philoſophiæ
 ac Medicinæ Doctore, ejuſdemque in hac Academia Profe-
 ſore celeberrimò: Cujus Pater, ac Candidati Proavus Pater-
 nus fuit Vir Præ Nobiliſſimus, Excellentiſſimus atque Expe-
 rientiſſimus, DN. WILHELMUS LAUREMBERG, Philoſo-
 phiæ ac Medicinæ Doctore, itidemque olim apud nos Super-
 riorum Mathematicum Profefſor celeberrimus. Hiſce tam cla-
 ris, omnibusque in noſtrâ Academia Profefſorio munere lau-
 dabiliter functis Parentibus, ſatus Candidatus noſter, providâ
 quidem Patris, quò vix quadrimus orbatus eſt, curâ ac ſolici-
 tudine formari haud potuit, neque tamen Optima Genetrix,
 cui jam ſoli difficiliſſi filii educandi incubuit ratio, quicquam
 omiſit eorum, quæ ad ſedulò & ex fide inſtituendum optimæ
 ſpei ac indolis Gnatum unquam factura videbantur. Ac pri-
 mò quidem poſt jacta pietatis, ad omnia utilis, fundamenta
 quibus eum ſuperſtruere oportebat, quicquid deinceps molire-
 tur, jugiter privatorum, quos ei domi Mater habuit, Præcepto-
 rum fideli informationi commiſſus eſt, donec accreſcens pau-
 latim ætas exactiorem curam deſiderabat: Tum verò traditus
 eſt privatæ manuſcriptioni Viri Præ Nobilis ac Clariffimi DN.
 JUSTI MOHRII, Philoſophiæ Magiſtri, ac Scholæ hujus Oppida-
 næ, dum viveret, Rectoris Fideliffimi, Digniſſimi, Præcepto-
 ris olim & mei, triumque aliorum tum temporis Commili-
 tonum,

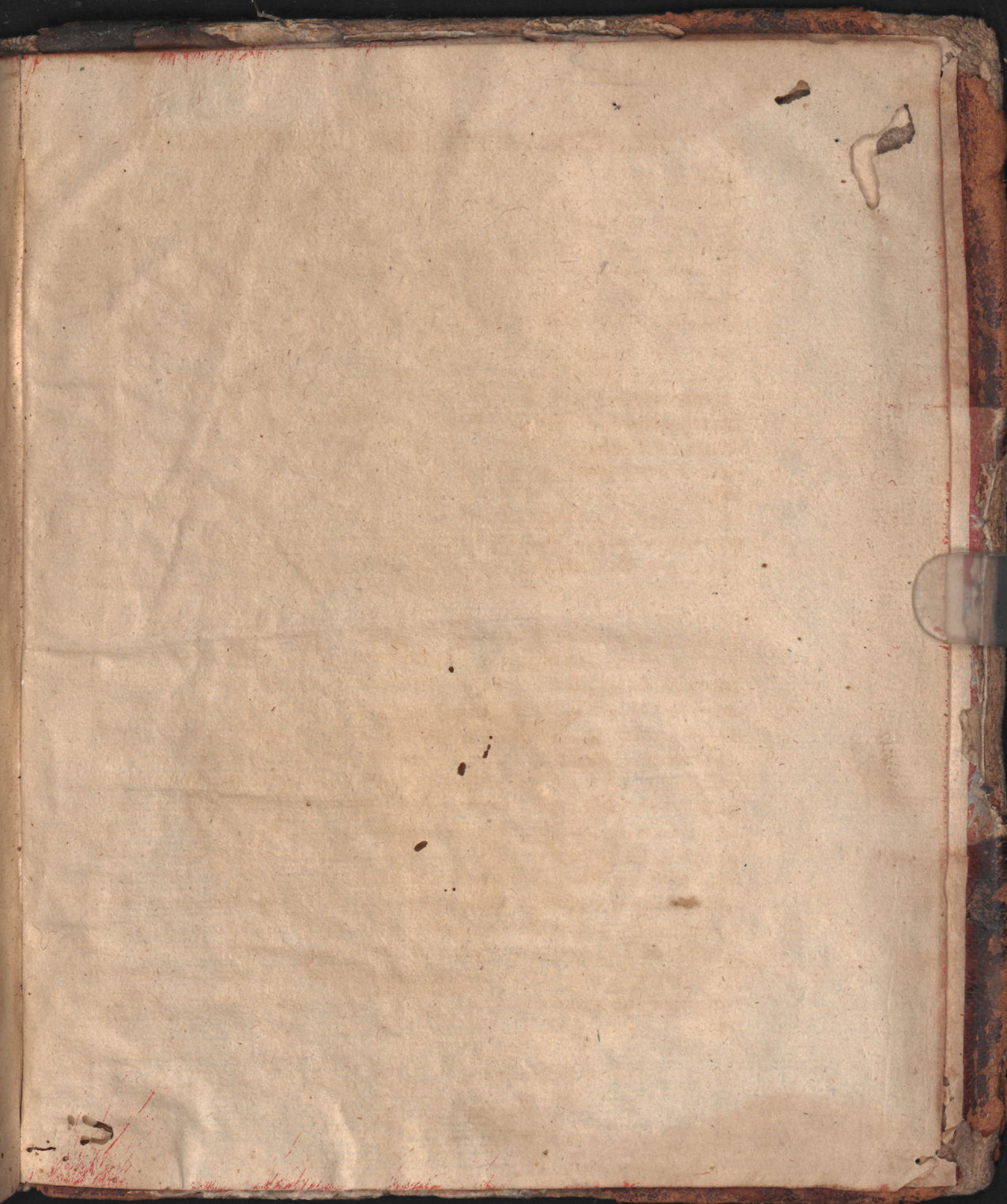
tonum, quorum Duo in hac Alma, Tertius verò Regiomonti
splendidam Professoris provinciam egregiè ornant, uno
tempore ex privatâ ejus Scholâ non sine insigni studiorum
accessione prodeuntium, etiam in cineribus venerandi, insi-
gnique quâdam facilitate ducere juventutem ad recta & lau-
danda optimè docti; Sub cujus ductu brevi etiam tempore Can-
didatus noster mirificè profecit: Hujus disciplinâ exeunti vi-
sum adhuc, quo confirmator foret in elegantiori littera-
turâ, ad quam Majorum exemplò naturâ & ingenio fereba-
tur, aliquam operam ponere, nec potuit eâ gratiâ non place-
re in hoc scientiæ genere eruditio Viri Præ-Nobilissimi atque
Excellentissimi DN. M. HENRICI Dringenbergs, Hebr. Linguae
& Cathed. Professoris Publici, Præceptoris iidem mei, ac
Favoris, dum superaret, in paucis æstumatissimi: quò præ-
eunte annus in hoc exercitio absolutus est, & amplius. Jam-
que dignus judicabatur, ut exterâs in miseret Academiâs, in quarû
delectu in primis placuit proxima Gryphica, Nostræ Filia; quò
sine morâ discedens, ibidemque adventans Hospitem sibi elegit,
Virum Magnificum maximè Reverendum atque Amplissimum
DN. AUGUSTINUM BALTHASAR, S. S. Theol. D. & Prof.
Præfatum, Consistorii Regii Præsidentem gravissimum ac Citeri-
oris Pomerianæ, Rugiæque Generalem Superintendentem
Meritissimum, Patronum suum, dum viveret, summa obser-
vantia colendum. Hic vero dum commemoraretur, acta ipsi
intercessit familiaritas cum Viris Excellentissimis DN. CHRI-
STIANO LOKERVITZEN, Phil. M. & S. S. Theol. Doctorando,
nec non L. L. O. O. Prof. Publ. & jam apud Stralsundenses
Ecclesiastæ vigilantissimo, Amico ac Favori nostro Honora-
tissimo & DN. M. CHRISTIANO SAALBACH, Eloqv.
& Poët. P. P. Utroque suo tunc temporis Commensali: Quo-
rum docta subinde dicta avidè excepit, ac notabili hausit in-
dustria, quicquid aut privatim in Collegiis singularis fides, aut
publicitus eruditi eorum discursus suggererent, ita utroque
delectatus, ut contractâ Studiorum suorum fiducia, sub Præsi-
dio præfati DN. LOKEVITZEN, Exercitium Academicum
DE

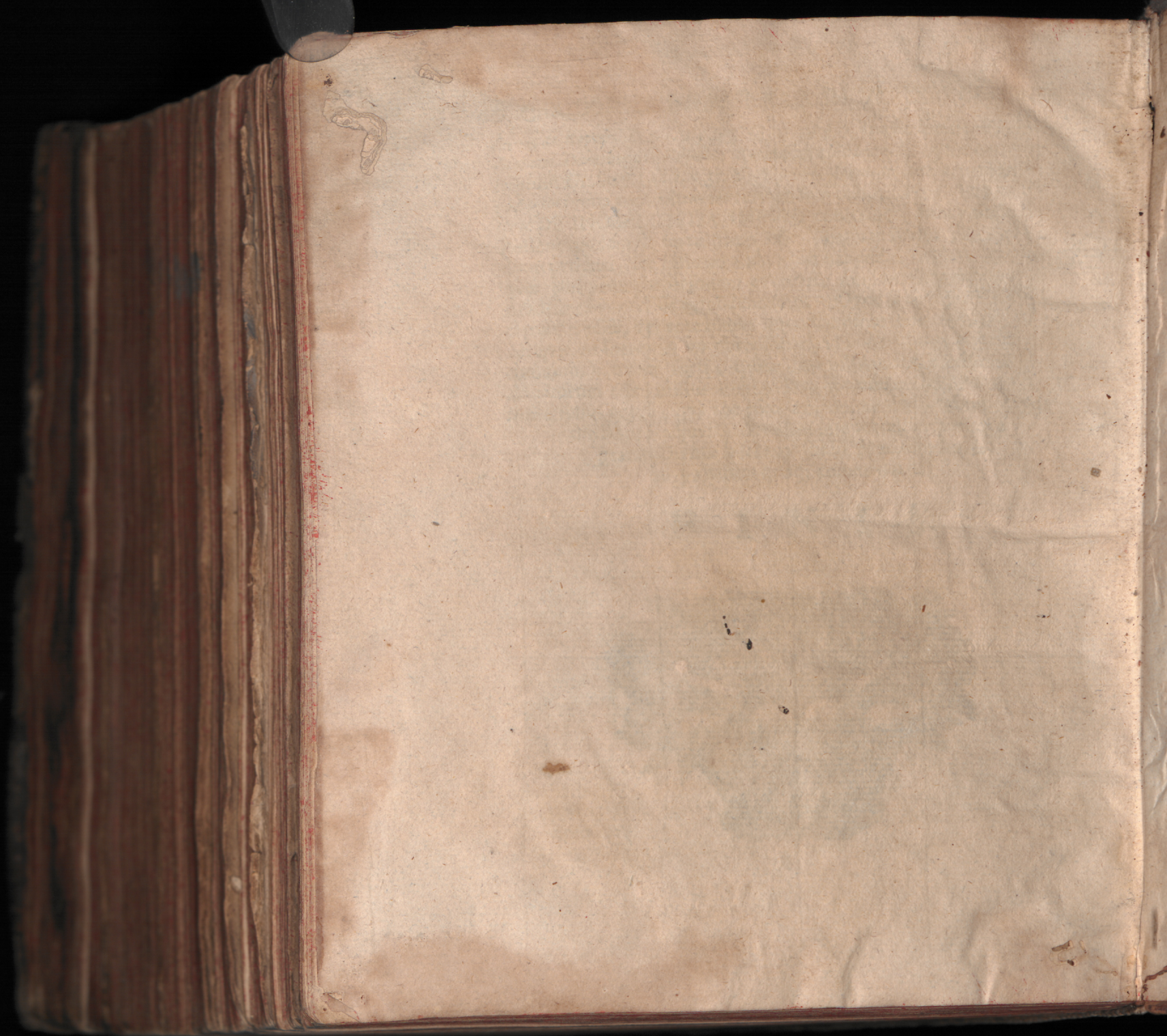
DE FELICITATE MORALI subire nullus dubitaverit. Et
 verò quod præcipuum erat, minime neglexit sacra Themidos, cui se addixerat, studium, exque quo mereri post illa laudem havebat. Frequentavit enim publicas Celebratissimorum tum temporis ibi Jctorum, GERDESII, MASCOVII, CAROCII, Scholas, unoquoque pro ratione cujusque Professionis nunc hanc, nunc illam juris partem interpretante, nec his contentus, privatim proficere optabat, multumque profecit ex fidelissima Informatione Viri Præ-Nobilissimi, Excellentissimi atque Doctissimi, DN. JACOBI BALTHASARIS, J. U. D. & Profess. Extra Ord. Atque ita sesquianno illic inter studia feliciter exacto, pro re nata domum redire jussus, quam ceperat pertexere studiorum telam, strenuè urfit, nullique otio indulgens, statim à reditu insinuavit sese Viro Præ-Nobiliss. Consulti. atque Excellentissimo, DN. JACOBO Lembken/ Jcto & Antecessori in hac Academia, Consuliq; hujus Civitatis meritissimo, Amico ac Collegæ nostro, dum viveret, Honoratissimo, cuique per biennium sedulus Auditor adfuit. Et cum proficuum videretur, non semper circa unum solum hære, sed & in aliorum pervenire notitiam, affectavit nimio opere propensum affectum & innotescere studuit Viro Præ-Nobiliss. atque Excellentiss. DN. JOHANNI FESTINGIO, Jcto & Antecessori apud nos Celeberrimo, nec non Consist. Mecklenb. Assessori, olim gravissimo, cujus insignem in se favorem grato ore prædicat. Inter hæc, dum ita domi egit, acceptis litteris ab Agnato suo DN. SEBASTIANO LAUREMBERG, Primum Professore Sorano, deinde Mathematico Regio per Daniam famigeratissimo, queis eum compellabat, ad se invisendum, sine morâ transfretavit in Daniam, admissus, conciliante illò, in familiaritatem Clarissimorum inibi Virorum. Auditò dein, aliquid solennioris parari Londini Scanorum, vere novò illic transit, variisq; actibus, qui in honorem Potentissimi Sveciæ Regis **CAROLI XI.** peragebantur, interfuturus, ibidem per æstatem substitit Regressus

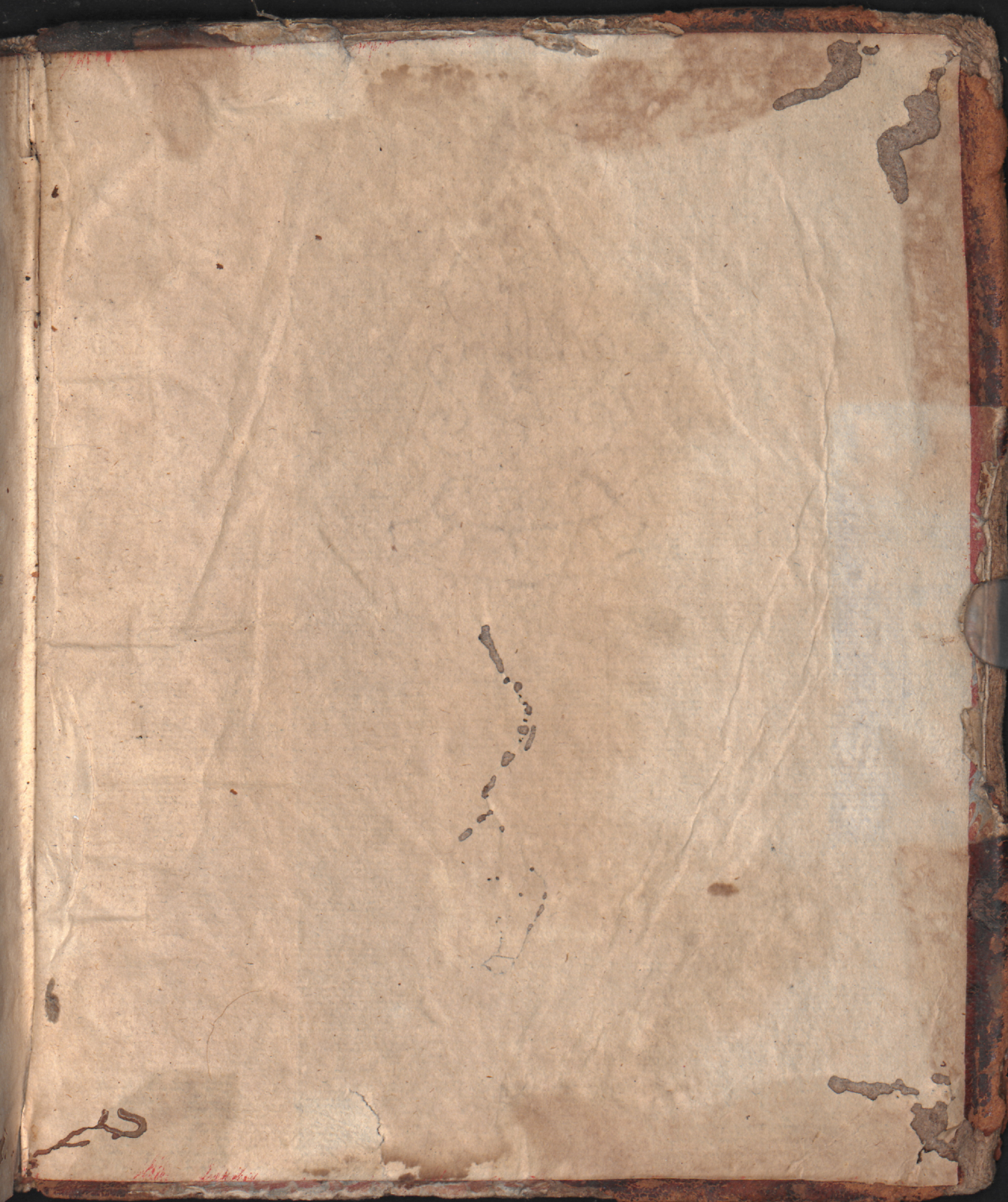
378
sus postea Hafniā, trienniū ferè ibi exegit, nunc illustrando vicinas &
adjacentes Regiones, nunc observando, quicquid ubiq; visu aut me-
moratu dignū erat. Novissimè Patrios revisens Lares, institutā, me
præeunte, universi juris repetitione, certus consilii, 7. Maji superio-
ris Añi mihi tunc temporis Decano nomen inter Candidatos suū
eā, quā decet, modestiā professus est, exploratisq; optimis in utro-
q; jure in examine rigerosiori ejus profectibus, facile ab Amplissi-
mā nostrā Facultate impetravit, ut, quā hodiè amicabili Eruditorū
exhibet consueti, pro consequendis Honoribus Doctoralibus,
iisque annexis privilegiis, Inauguralem publicè haberet, DE
NUNDINIS SOLENNIBUS Disputationem, cui, ut Magni-
ficus Academiae RECTOR, ac Utriusque Reip. Proceres Excel-
lentissimi, omnesque Jurisprudentiæ Fautores ac Cultores,
Magnificā ac Honorificā suā præsentia, sepositis gravioribus
curis, splendorem commodare haud graventur, est, quod
summo, quò possum, cultu, studio ac affectu,
contendo.

P. P. Sub Sigillo DECANATUS
Ao. MDCXCVI, VI, Decembr.

IN SOCIET. GENT. & SOCIET. ARB
ministratio concessa, quamvis dissent, Merckelbac
1. conf. 13. n. 61. & inibi all.

§. 9.

Annumerari quoque potest in Germaniâ
riis publicis VII. Societas Clientelaris, quæ inter P
intercedit, & in Imperio admodum frequens est
Dn. Becman, in pol. par. c. 11. §. 4. Sicut autem hîc P
omnia illa jura concedenda sunt, sine quibus o
auxilio adjuvare non potest, quò etiam jus mi
quando jus apertura pertinet; Dn. Stryk. de ju
c. 1. n. 125. sqq. Dn. Fritsch. in Tr. de iure
seqq. Ita impunis est Clientum erga Protec
si vel etiam quò ad hæc jura pacto sibi prospexerint,
sales inter Protectorem & Clientes usitata, vid. i
vers. c. 7. vel justam non parendi causam habeant,
in se imperium quærere metuant, aut illius mil
oso veniant, ubi jus apertura licite denegabunt. v
jut c. 2. §. 18. Multo magis autem impune inobe
tector sub protectionis pretextu Superioritatem fi
res tribuere, & e. g. actus jurisdictionis exercere,
10. Qu. 2. vel Clientes, (ubi tamen casum summ
Dn. Wildvog. in Diss. De protect. cens. (c. fin. n. 10.) c
vol. 1. conf. 12. n. 31. Dn. Lyncker. Decatastris c. 3. §.
& adhærentes non fiant subditi, Klock. conf. 37. n.
dus Protectorium jus superioritatis inferat,
Reichs vogten p. 417. & 489. & ibi. all. Mag. de
& c. 3. n. 401. Böcler. in not. S. R. J. L. 16. c. 3. §. 3. & C
quidem plenariis subditis æquiparentur, in oneri
minationem non teneantur, Dn. Stryk. all. l. n. 134.
tibus in vito Protectore Jus Protectionis excutere li
dum videtur, si pro Protectione certus census
cum jus Protectori semel ex contractu quæsitur
nequeat: Se. u. vero, si gratuita sit protectio, ub
renunciare utiqve poterunt, cum Protectoris ho
vid. omn. Mantz. Dec. Pal. Qu. 18. n. 5. & 34.

the scale towards document

957.
177
6. Vol.
bitra-
lientes
apud
tentes
eri &
& ali
terr.
n. 17.
entia,
Rever-
r. Re
torem
ntagi-
as. ad-
i Pro-
Clie-
teseb.
xcipit
Klock.
derati
c. tæ-
on deñ
n. 439.
modis
deser-
Clie-
neg an-
etur,
uferri
avori
erlit,
S. 10.